

Plan zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Torfowisko Reptowo PLH320056

II spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy

Robert Stańko

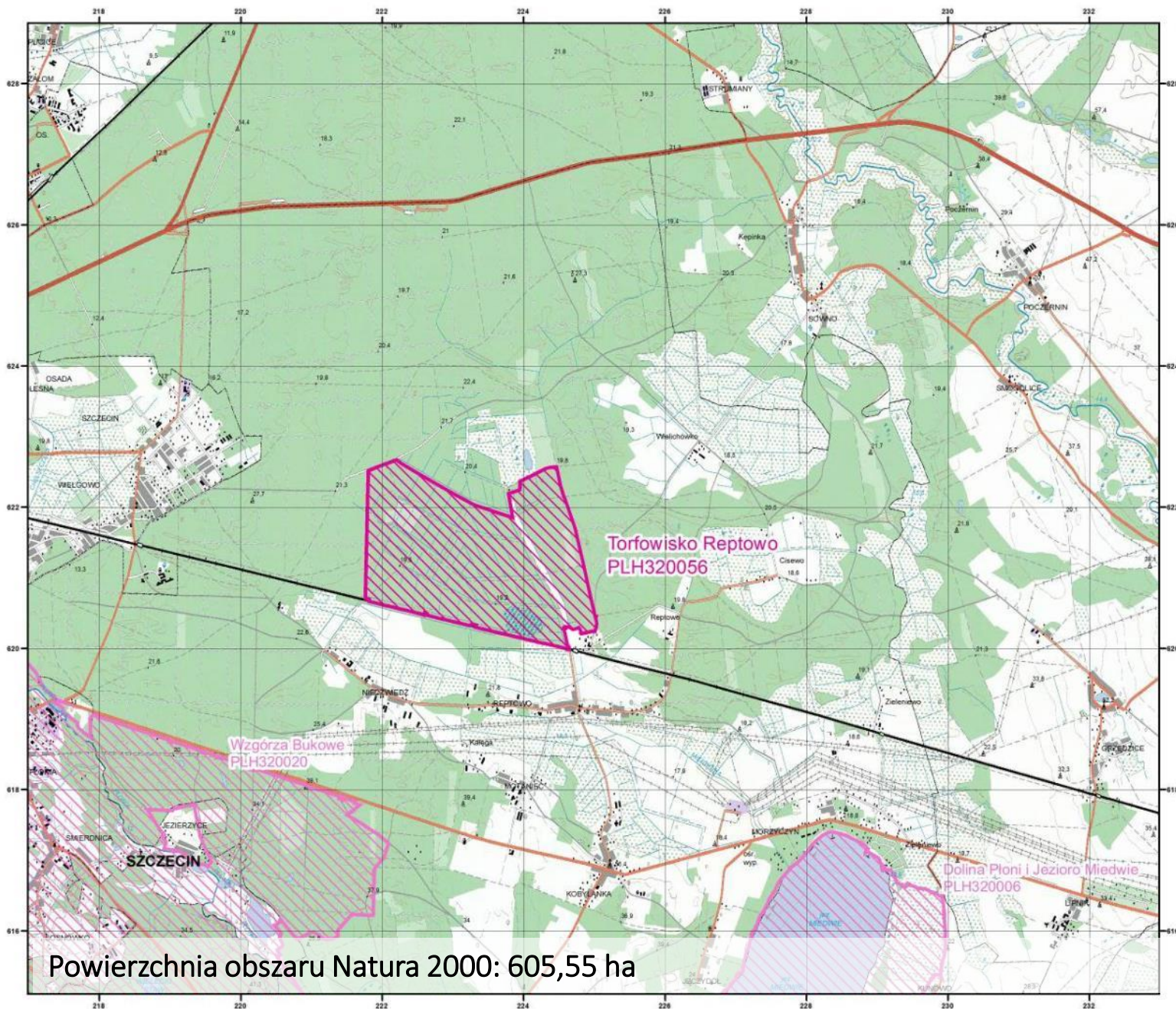

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk Natura 2000

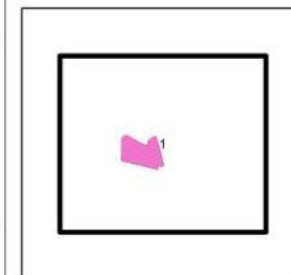

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

PLH320056

Torfowisko Reptowo

arkusz 1/1

- specjalny obszar ochrony siedlisk
- sąsiadujący specjalny obszar ochrony siedlisk

Układ współrzędnych płaskich prostokątnych 1992
Geodezyjny układ odniesienia EUROREF-89

Podkład topograficzny: VMap Level 2
Wykonawca: Wojskowy Ośrodek Geodezji i Teledetekcji
Edycja 2002

Opracowanie: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
stan na XI 2013

Przedmiotem ochrony w obszarze wg Standardowego Formularza Danych są siedliska:

- torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji (7120)
- kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*) (9190),
- bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne (91D0)

Spośród gatunków przedmiotem ochrony jest zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis* (1042).

Annex I Habitat types						Site assessment			
Code	PF	NP	Cover [ha]	Cave [number]	Data quality	A B C D	A B C		
						Representativity	Relative Surface	Conservation	Global
7120 			17.08	0.00	M	B	C	C	C
9190 			2.24	0.00	M	D	-	-	-
91D0 			294.94	0.00	M	B	C	C	C

Species					Population in the site						Site assessment			
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A B C D	A B C		
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
I	1042	Leucorrhinia pectoralis			p				R	M	C	C	C	C

7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji

W obszarze „Torfowisko Reptowo” siedlisko 7120 pod koniec ub. wieku występowało na bardzo małej powierzchni, w zasadzie w szczątkowej postaci oraz z silnie zubożałym składem gatunków charakterystycznych dla torfowisk wysokich. Wraz z podjęciem działań ochronnych w latach 2005-2007, skierowanych na poprawę warunków hydrologicznych, jego powierzchnia zaczęła się systematycznie zwiększać. Poprawa warunków wodnych przyczyniła się do obumierania znacznej wielkości fragmentów drzewostanów sosnowych oraz ekspansji gatunków wysokotorfowiskowych. Proces ten następował bardzo szybko bowiem już w roku 2013 odnotowano liczne płaty torfowiska pozbawione drzew i porośnięte głównie wełnianką pochwowatą a także torfowcami (skład gatunkowy płatów stosunkowo ubogi co wynika z krótkiego czasu regeneracji torfowiska). W roku 2016 zaobserwowano silny spadek poziomu lustra wód gruntowych co skutkowało silnym przesuszeniem wielu płatów świeżo skolonizowanych przez wełniankę pochwowatą oraz torfowce. W trakcie prowadzonych badań monitoringowych siedlisko w obszarze w roku 2013 uzyskało ocenę złą (U2) ze względu na parametr „specyficzna struktura i funkcje”. Na ocenę wpływ miała ocena wskaźnika „obecność dobrze zachowanych płatów siedliska”. W roku 2016 w trakcie powtórzonych badań monitoringowych siedlisko uzyskało ocenę niezadowalającą (U1) – poprawa w stosunku do roku 2013 – pomimo zauważalnego pogorszenia się warunków wodnych.

Badania terenowe na potrzeby niniejszego PZO pozwoliły ocenić stan ochrony siedliska jako zły (U2). Należy dodać, że stan ten uległ znacznemu pogorszeniu w stosunku do lat 2013 i 2016. Decydujący wpływ na to miały wyjątkowo niekorzystne warunki wodne spowodowane ograniczonym działaniem wybudowanych na rowach zastawek, odwadnianiem całego kompleksu torfowiskowego na potrzeby kopalni torfu i uprawy borówki amerykańskiej oraz długotrwała susza.

Regenerujące się płaty roślinności wysokotorfowiskowej w miejscach obumarłych drzewostanów w roku 2016.

Płat z licznym udziałem wełnianki pochwowatej oraz torfowców (*Sphagnum* sp.).

~~9190 kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*)~~

9160 grąd subatlantycki *Stellario-Carpinetum*

Siedlisko obejmuje jeden niewielki płat na mineralnym wyniesieniu, od strony północnej sąsiadującym z kompleksem borów bagiennych natomiast od strony południowej linią kolejową oraz przylegającymi łąkami. W SDF płat został zakwalifikowany jako siedlisko 9190. Przez płat przebiega rów melioracyjny obecnie suchy. Siedlisko porośnięte jest jednowiekowym drzewostanem dębowym pochodzącym z nasadzeń. W drzewostanie bezwzględnie dominuje dąb szypułkowy, nielicznie występuje tu wiąz górski a na obrzeżach grab i olsza czarna. Runo wskazuje na wysoką żyzność siedliska oraz znaczącą wilgotność. Z punktu widzenia fytosocjologii nie ma możliwości jednoznacznego zakwalifikowania płatu do zespołu. Jest to zbiorowisko pośrednie, które wykształciło się w procesie grądowienia łągu. Świadczą o tym m.in.: obecność w sąsiedztwie rowu melioracyjnego oraz terenów bagiennych, w runie: obecność gatunków roślin charakterystycznych zarówno dla łągów jak też grądów. Z uwagi na niewielką powierzchnię oraz niski stopień reprezentatywności siedlisko to należy uznać za nie kwalifikujące się jako przedmiot ochrony w obszarze z oceną „D”.

9160 – grąd subatlantycki *Stellario-Carpinetum*

91D0 bory i lasy bagienne

W obszarze siedlisko pod względem zajmowanej powierzchni stanowi dominujący element. Dotychczasowe obserwacje oraz dane zawarte w PUL wskazują, że największą powierzchnię w obrębie areału siedliska zajmują brzeziny bagienne. Są to z reguły stosunkowo młode drzewostan w przeważającej części jako pierwsze pokolenie lasu na dawnym torfowisku wysokim. Drzewostany części borów i brzezin bagiennych w ostatnich latach obumarała (skutek działań ochronnych) co przyczyniło się do regeneracji otwartych torfowisk wysokich. Proces ten należy ocenić pozytywnie z uwagi na fakt, że większość drzewostanów wykształciła się w obrębie torfowiska na skutek antropogenicznych zmian. Z punktu widzenia ochrony siedlisk otwarte torfowiska wysokie powinny być traktowane priorytetowo względem powszechniej występujących borów bagiennych. Niestety pomimo znaczącego podniesienia się poziomu lustra wód gruntowych znaczna część borów i brzezin bagiennych przez ostatnie lata wykazywała oznaki silnego przesuszenia. Stąd tylko nieliczne płaty siedliska posiadają dość zróżnicowany skład gatunkowy z licznym udziałem gatunków charakterystycznych, w szczególności torfowców *Sphagnum sp.*, wełnianek *Eriophorum sp.* Nielicznie występują też charakterystyczne krzewinki np.: bagno zwyczajne czy borówka bagicenna. Na przeważającej części siedliska obserwować można silną ekspansję takich gatunków jak trzęślica modra czy gatunków z rodzaju jeżyna *Rubus sp.*

Badania terenowe na potrzeby niniejszego PZO pozwoliły ocenić stanu ochrony siedliska jako zły (U2). Należy dodać, że stan ten uległ znacznemu pogorszeniu w stosunku do lat 2013 i 2016. Decydujący wpływ na to miały wyjątkowo niekorzystne warunki wodne spowodowane ograniczonym działaniem wybudowanych na rowach zastawek, odwadnianiem całego kompleksu torfowiskowego na potrzeby kopalni torfu i uprawy borówki amerykańskiej oraz długotrwała susza.

Inicjalna postać przesuszonej brzeziny bagiennej.

Obumarły bór bagienny.

1042 zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis*

Podczas badań terenowych nie odnotowano gatunku, nie wyklucza to jednak jego występowania w terenie bowiem gatunek występował w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru.

WYNIKI PRAC TERENOWYCH: PRZEDMIOTY OCHRONY, OCENA STANU OCHRONY

Annex I Habitat types						Site assessment			
Code	PF	NP	Cover [ha]	Cave [number]	Data quality	A B C D	A B C		
						Representativity	Relative Surface	Conservation	Global
7120 			17.08 44,38	0.00	M	B	C	C	C
9190 			2.24 Brak siedliska w obszarze	0.00	M	D	-	-	-
91D0 			294.94 347,27	0.00	M	B	C	C	C

Species					Population in the site						Site assessment			
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D.qual.	A B C D	A B C		
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
I	1042	Leucorrhinia pectoralis			p				R	M	C	C	C	C

Ocena ogólna stanu ochrony siedliska/gatunku:

7120 – zła (U2)

91D0 – zła (U2)

1042 - zła (U2)

W miejscu do tej pory wskazywanym jako siedlisko 9190 stwierdzono siedlisko 9160. Z uwagi na niewielką powierzchnię oraz niski stopień reprezentatywności nadano mu cenę „D”

WYNIKI PRAC TERENOWYCH: ANALIZA ZAGROŻEŃ

Przedmiot ochrony	Zagrożenia istniejące	Zagrożenia potencjalne	Opis zagrożenia
7120 torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód (ogólnie). C01.03.02 Mechaniczne pozyskanie torfu A01 Uprawa		J02.05 Melioracje odwadniające zarówno na stanowisku jak i w jego sąsiedztwie pomimo podejmowanych działań ochronnych przyczyniają się do nadmiernego odpływu wód z obszaru torfowiska. C01.03.02 Pozyskanie torfu i bieżące odwadnianie części kompleksu torfowiskowego stanowiącego jeden wspólny i powiązany hydrologicznie ekosystem przyczynia się do pogarszania warunków wodnych całego obszaru. A01 Uprawa (borówki amerykańskiej w sąsiedztwie, jednak w obrębie tego samego kompleksu torfowiskowego i funkcjonalnego pod względem hydrologicznym hydrologicznie)
91D0 bory i lasy bagienne	M01.02 Susze i zmniejszanie opadów		M01.02 Susze i zmniejszanie opadów - pogłębiają niekorzystne warunki hydrologiczne wywołane działalnością człowieka.
1042 zalotka większa <i>Leucorrhinia pectoralis</i>	J02. Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych C01.03 Wydobywanie torfu		J02.Zakłócone stosunki wodne w wyniku oddziaływania czynników naturalnych i antropogenicznych. C01.03 Wydobywanie torfu prowadzone na dużą skalę na północ od granic obszaru

WYNIKI PRAC TERENOWYCH: CELE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH

Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
7120 torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	Poprawa wskaźnika „odpowiednie uwodnienie” ze stanu złego (U2) na niewłaściwy (U1)
91D0 bory i lasy bagienne	Poprawa wskaźnika „odpowiednie uwodnienie” ze stanu złego (U2) na niewłaściwy (U1)
1042 zalotka większa <i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Poprawa ogólnego stanu ochrony gatunku z złego (U2) na niewłaściwy (U1) poprzez odtworzenie siedlisk właściwych dla gatunku (punktowe pogłębienie istniejących potorfi oraz poprawę warunków wodnych regenerujących się torfowisk)

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

GENERAŁNA
DIREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DIREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W SZCZECINIE

Unia Europejska
Fundusz Spójności

